

Norderön

Schaktningsövervakning inom bläst- brukslämning och intill gravhög

Fornlämningar L1946:2206 och L1946:1598,
Norderö socken, Östersunds kommun, Jämtlands län

Kristina Jonsson

RAPPORT – JAMTLI 2021:9
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli

Box 709

831 28 Östersund

Tel. 063 - 15 01 00

© Jamtli 2021

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungkvist

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY, undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

Länsstyrelsens diarienummer: 431-6739-2019, 431-6735-2019, 431-6737-2019

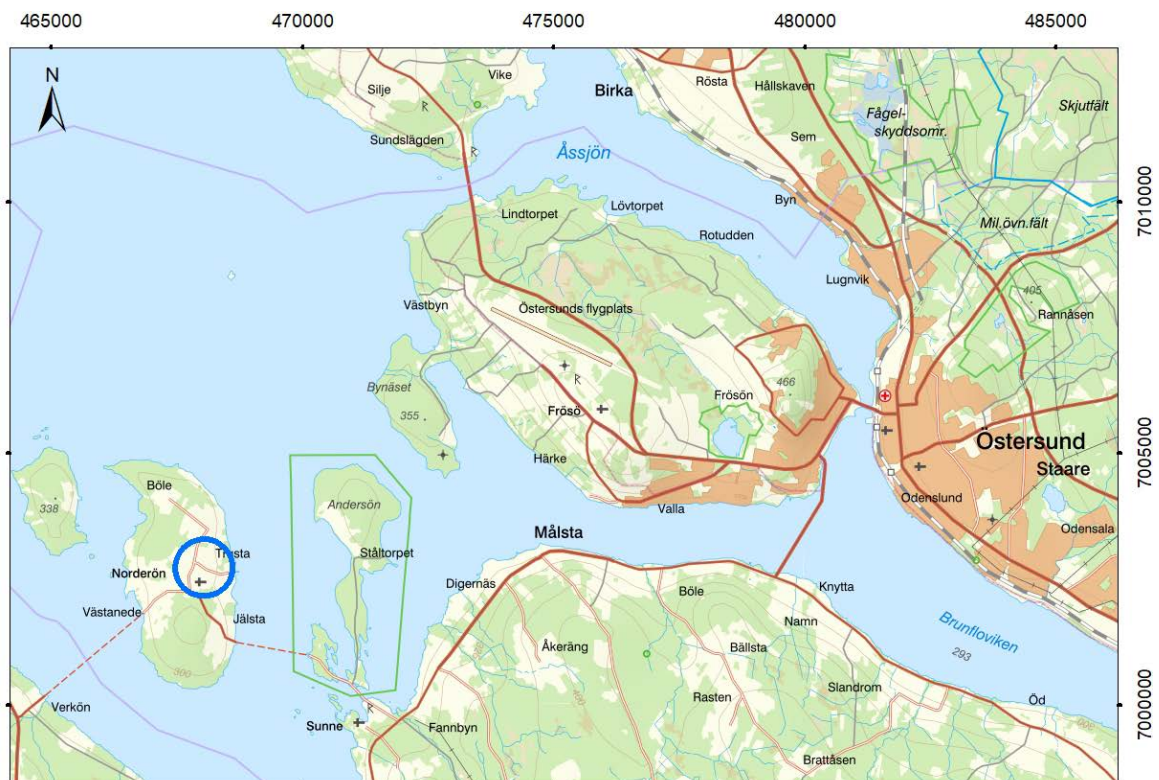
ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund	1
Undersökningarnas bakgrund och syfte	1
Fornlämningsbeskrivningar	1
Genomförande och resultat	2
Fornlämning L1946:2206, blästbrukslämning.....	2
Fornlämning L1946:1598, hög	2
Administrativa uppgifter.....	3

Sammanfattning

Stiftelsen Jamtli har utfört arkeologiska undersökningar i form av schaktningsövervakning samt övervakning i samband med nedtagande av elstolpar på Norderön i Östersunds kommun. Arbeten gjordes inom fornlämning Norderö 32:1/L1946:2206 (blästbrukslämning) och i anslutning till Norderö 16:1/L1946:1598 (gravhög). I uppdraget ingick även att övervaka schaktning inom Norderö 24:1/L1946:2152 (fossil åkermark) men ingen schaktning genomfördes på denna plats. Undersökningarna föranleddes av att schaktning för elkabel skulle göras i området. Grävning av schakt gjordes med grävmaskin, och grävmaskin med gripklo användes även vid nedtagande av stolpar. Inga arkeologiska lämningar berördes av arbetsföretagen.

Figur 1. Översikt över arbetsområdets läge, markerat med en blå ring. Underlagskarta från Lantmäteriet (Topografiska webbkartan). Skala 1:150 000.

Bakgrund

Undersökningarnas bakgrund och syfte

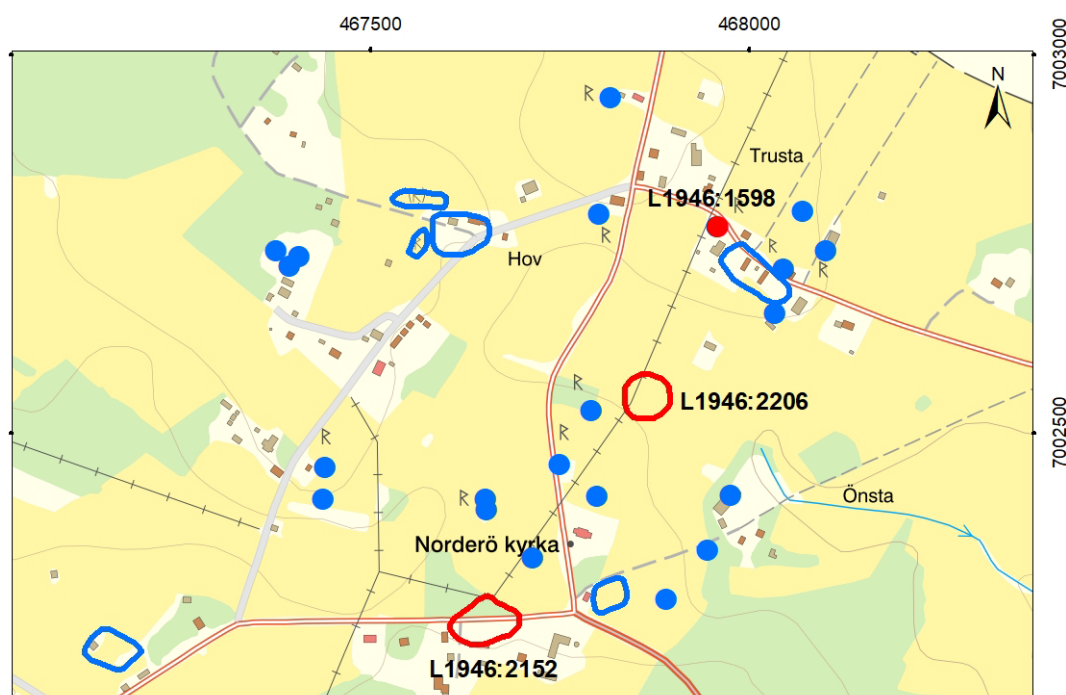
Med anledning av att Jämtkraft Elnät AB skulle utföra ledningsgrävning och rivning av luftledning på Norderön i Storsjön har Stiftelsen Jamtli utfört arkeologiska schaktningsövervakningar samt övervakning av stolprivning, i enlighet med beslut av Länsstyrelsen i Jämtlands län. Arbeten planerades inom fornlämningarna Norderö 32:1/L1946:2206 (blästbrukslämning) och Norderö 24:1/L1946:2152 (fossil åkermark) samt i nära anslutning till Norderö 16:1/L1946:1598 (gravhög). De tre fornlämningarna har behandlats som separata ärenden hos Länsstyrelsen och har separata diarienummer, men avrapporteras tillsammans i denna rapport.

Schaktningsövervakningarna utfördes i september 2020. I samband med dessa framkom det att ingen schaktning skulle göras inom den fossila åkermarken L1946:2152 så denna undersökning utgick och lämningen beskrivs inte närmare nedan. Övervakningen av stolprivning gjordes i mars 2020 av arkeolog Kristina Jonsson som även har sammanställt denna rapport.

Syftet med den arkeologiska undersökningen var att med ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera eventuella fornlämningar som framkom vid arbetena.

Fornlämningsbeskrivningar

Blästbrukslämning L1946:2206 har i Kulturmiljöregistret beskrivits som slaggförekomst i åkermark. Den registrerade utbredningen omfattar en 15–20 meter stor yta belägen på en låg kulle som korsas av en stenmur. Platsen ligger 200 meter NNV om Norderö kyrka. Gravhögen L1946:1598 ligger ytterligare 250 meter mot NNV i Trusta. I närområdet finns ett 30-tal fornlämningar som i huvudsak består av gravhögar och bytomter (figur 2).

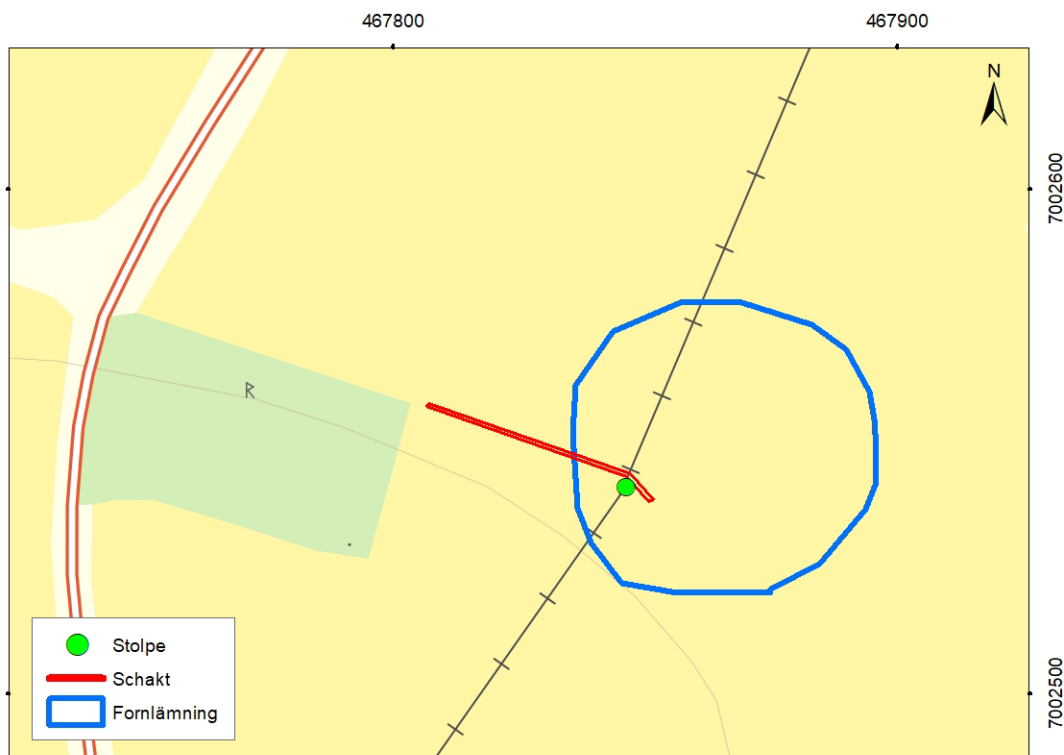

Genomförande och resultat

Fornlämning L1946:2206, blästbrukslämning

Undersökningarna utfördes genom övervakning under pågående arbete. Schaktningen gjordes i september med maskin. Inom och i anslutning till slaggförekomsten grävdes ett cirka 50 meter långt och 0,4 meter brett schakt längs stenmurens norra sida (figur 3). Schaktet grävdes till mellan 0,3 och 0,7 meters djup. Ingen slagg eller andra fynd eller lämningar påträffades.

Stolpnedtagningen gjordes i mars månad, då snö fortfarande låg på platsen. Inga körskador uppstod då grävmaskinen ej gick igenom snötäcket. Stolpen lyftes upp med hjälp av gripklo utan att ytterligare mark berördes.

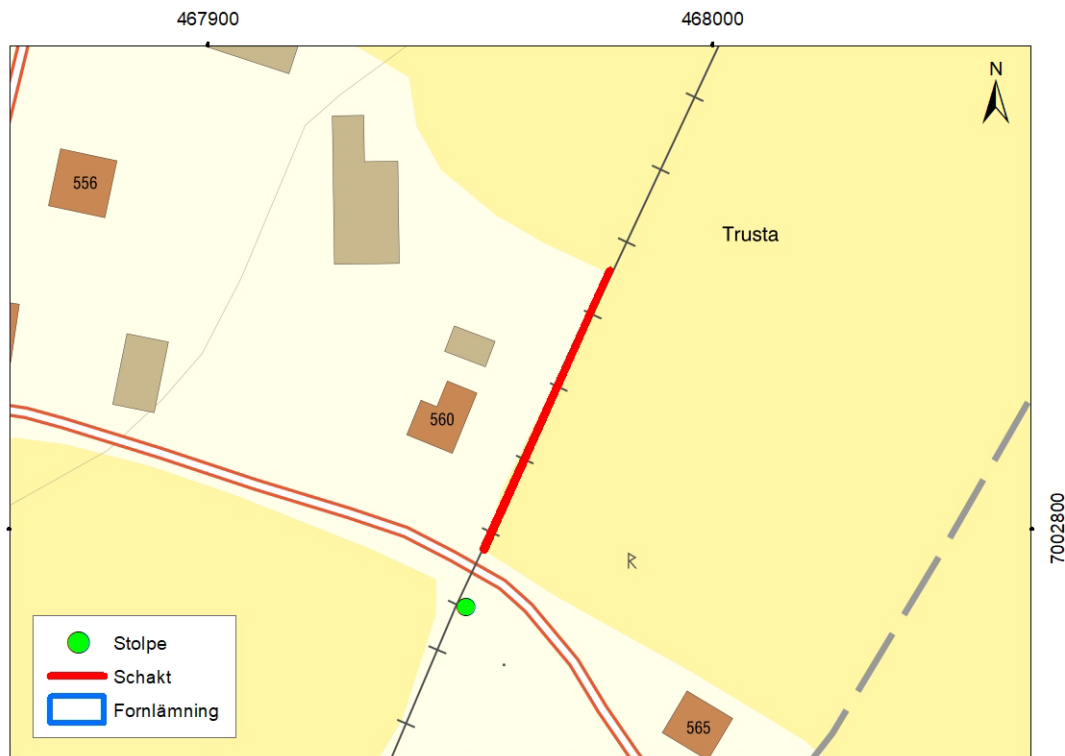

Figur 3. Schakt (röda linjer) och läge för stolpe (grön prick). Underlagskarta från Lantmäteriet (Topografiska webbkartan). Skala 1:1 500.

Fornlämning L1946:1598, hög

Ett 60 meter långt och 0,4 meter brett schakt grävdes norr om gravhögen, längs gränsen på en bebyggd tomt (figur 4). Schaktet grävdes till mellan 0,4 och 0,7 meters djup. Inga lämningar framkom.

Inga skador på fornlämningen uppstod i samband med stolprivningen.

Figur 4. Schakt (röda linjer) och läge för stolpe (grön prick). Underlagskarta från Lantmäteriet (Topografiska webbkartan). Skala 1:1 500.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer:	431-6739-2019 (L1946:1598), 431-6735-2019 (L1946:2152), 431-6737-2019 (L1946:2206).
Jämtlis diarienummer:	172-2019-F5CC
Undersökningstid:	3/9 2020, 16/3 2021
Personal:	Kristina Jonsson
Undersökt yta:	110 löpmetrar
Läge och koordinater:	X7002543, Y467846 (L1946:2206) X7002773, Y467959 (L1946:1598)
Koordinatsystem:	Sweref 99TM
Höjdsystem:	-
Dokumentationsmaterial:	-
Fynd:	Inga fynd påträffades

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2021

ISSN 1654-2045

- 2021:1 Huså herrgård. Fasadrestaurering 2020
Sara Höglund
- 2021:2 Lillhärdals kyrka. Omläggning av skiffertak, 2020
Henrik Ylikoski
- 2021:3 Bostadshus i Lungre. In- och utvändiga åtgärder, 2020
Henrik Ylikoski
- 2021:4 Lövkläppen. Byggnadsdokumentation, 2020
Lasse Wagenius, Björn Olofsson och Sara Höglund
- 2021:5 Värnamo stationsområde – kulturhistorisk utredning
Björn Olofsson och Kristina Jonsson
- 2021:6 Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Brunflo 336 (L1945:1505), gårdstomt
Anna Engman
- 2021:7 Reparation av norra takfallet på Mattmars kyrka 2018
Björn Olofsson
- 2021:8 Brunflo kyrka. Omläggning av skiffertak, 2020
Henrik Ylikoski
- 2021:9 Norderön. Schaktningsövervakning inom blästbrukslämning och intill gravhög
Kristina Jonsson